

[Bjørn Westh]

tigt, at realrentefritagelsen betyder lettelser. Det gennemførte vi med aktierne for at sætte mere skub i industrien, for at sætte mere skub i byggeriet. Hvorfor er hr. Rønholt imod, at vi sætter mere skub i landbruget?

(Kort bemærkning).

Erling Olsen (S):

Blot et rent teknisk svar på et af de spørgsmål, boligministeren stillede. Der er ikke nogen helt tilfældig chance for udtrækning af de obligationer, som udstedes for at finansiere disse lån. For det første har vi lavet en fælles pulje for serielånene og de stående lån. For det andet er det for de stående lån i kraft af statens særlige afdragsbidrag, i kraft af kontantlånerentens afdragsэлемент og i kraft af, at lånene skal refinansieres ved ejerskifte, samt af, at der ligesom for andre indeksslån er en maksimumsgrænse på 30½ år, for aktuarer muligt med visse margener at beregne sandsynligheden. Jeg tror ikke, at det kommer til at ligge så langt fra de normale lån, at det vil skade kursdannelsen, men det får vi at se. Der er i hvert fald gjort noget for at gøre det så normalt og så meget lignende de andre lån som muligt.

(Kort bemærkning).

Rønholt (KF):

Hr. Bjørn Westh stillede mig det spørgsmål, om det konservative folkeparti er imod erhvervsfremmeordninger, som skaber dynamik i landbruget. Nej, det er vi ikke. Men vi ønsker det ikke camoufleret på denne måde, når prisen er, som det også er kommet frem her, at dersom det får en kapitaliseringseffekt, kommer man til at betale det i form af værdistigningsafgift, også for de landmænd, der ikke gør brug af denne ordning. Vi mener, at de almindelige ordninger, som er indført, burde have tid til at virke. Det gælder gældssaneringsordningen. Det gælder rentesaneringsordningen. Jeg kunne stille det modspørgsmål: hvorfor tog socialdemokratiet afstand fra de ordninger, der blev gennemført for et par år siden?

Boligministeren (Bollmann):

Det, der kalder mig herop, er hr. Bjørn Wesths bemærkninger om, at vi ikke ville yde bistand i boligministeriet. Det forstår jeg

ikke. Jeg tror nok, vi er kendte for at yde den bistand, folk beder om. Jeg mener også, vi har svaret på de spørgsmål, der er stillet. Der er muligvis et spørgsmål, der ikke er svaret på, og det skyldes, at vi har fået besked fra socialdemokratiet om, at det ikke var aktuelt.

(Kort bemærkning).

Bjørn Westh (S):

Må jeg spørge boligministeren: hvem har givet den besked?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-10, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 11, § 2, således ændret, ændringsforslag nr. 12, § 3, således ændret, og § 4

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

19) Anden behandling af lovforslag nr. L 217:

Forslag til lov om omprioritering m.m. af visse almennyttige boligafdelinger og om ændring af lov om realkreditinstitutter.

(Fremsat 17/4 85. Første behandling 24/4 85. Betænkning 23/5 85).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Baadsgaard (S):

Socialdemokratiet gav allerede ved førstebehandling udtryk for tilfredshed med, at der nu er blevet åbnet op for at løse de problemer, de samspilsramte bebyggelser har, men vi gav også udtryk for, at det forslag, boligministeren har fremsat, led af nogle mangler, og derfor har vi stillet de bebudede ændringsforslag.

For det første har vi foreslået, at den ramme, boligministeren har sat for omprioriteringen, 2 mia kr., bliver udvidet til 4,3 mia kr., som er det behov, Boligselskabernes Landsforening har anslået der er for at løse de problemer. Boligministeren har ikke sandsynliggjort, endsige dokumenteret, at de beskrevne problemer i de samspilsramte bebyggelser vil kunne løses inden for en ramme på 2 mia kr. Vi har flere gange spurgt, på hvilket grundlag man har fastsat denne ramme, men har ikke kunnet få at vide, hvad der danner grundlag for det skøn, man påstår man har udøvet. Den påstand synes vi er lidt for løs. Vi frygter, at der er mange bebyggelser, der kun vil få en halv løsning, eller at der er afdelinger, der ikke vil komme med i denne ordning.

Jeg vil gerne spørge boligministeren: hvad er der egentlig i vejen for en ramme på 4,3 mia kr. for omprioriteringen? Hvis der mod forventning ikke er brug for 4,3 mia kr., så er der jo ikke sket noget ved, at man har haft mulighederne. Hvorfor vil ministeren ikke lukke op for den mulighed? Det er jo sådan, at hver enkelt omprioritering skal godkendes både af ministeren og af kreditinstitutterne. Omprioriteringen medfører statslige besparelser af ikke ubetydeligt omfang. Det er endda sådan, at hvis vi får den inflationsudvikling, regeringen lægger til grund for sine økonomiske beregninger, er det et 3-cifret millionbeløb, den vil spare over nogle år, så det kan heller ikke være af statsfinansielle grunde, at man ikke vil forhøje omprioriteringsrammen.

Det andet ændringsforslag, vi har stillet, drejer sig om fjernelse af den særskat, boligministeren vil pålægge alle bebyggelser i det almennyttige byggeri. Efter socialdemokratiets opfattelse er det samfundsskabte problemer, der har ramt de pågældende bebyggelser, og derfor mener vi, det er samfundet, der må træde til og medvirke til at løse de bebyggelsers problemer. Det er derfor urimeligt

at pålægge en bestemt gruppe af befolkningen denne særskat. Vi kender ingen andre eksempler på, at en bestemt gruppe er udset til at betale en særskat, hvis man vil komme en anden gruppe af befolkningen til hjælp i en vanskelig situation. Derfor mener vi fortsat, at denne særskat skal fjernes. Vi mener, den er urimelig. Vi er enige med det radikale venstre i, at der ikke er behov for en sådan fondsdannelse.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale de to ændringsforslag. Vi indstiller forslaget til vedtagelse med disse ændringsforslag, også de af boligministeren stillede.

Pelle Voigt (SF):

SF indstiller, som det fremgår af betænkningen, forslaget til vedtagelse med de stillede ændringsforslag. Når vi gør det, er det ikke ud fra en illusion om, at vi her har fået den omfattende løsning af de samspilsramte byggeriers problemer, SF lagde op til med sit beslutningsforslag nr. B 28, hvor vi her i folketinget havde den første anledning til at drøfte disse problemer.

Vi er overbeviste om, at den omfattende diskussion, der har været om dette, har bidraget til noget godt. Vi tror, at det er lykkedes effektivt at slå de ideer, især i partiet venstre, men også i andre regeringspartier, tilbage, som går ud på at prøve at løse problemer i truede almennyttige afdelinger ved at udstykke dem i ejerlejligheder, et af de mest forrygende asociale forslag, vi har været præsenteret for i dansk boligpolitik i mange, mange år.

Vi har været klar over helt siden førstebehandling, at de ideer, der har været arbejdet med om en særskat enten på det ældre almennyttige byggeri eller på hele det almennyttige byggeri, kan regeringen ikke komme igennem med. Der er heldigvis et klart flertal imod den slags såkaldte løsninger her i folketinget. Når jeg siger »såkaldte løsninger«, er det, fordi det meget hurtigt blev klart, at en sådan særskat, uanset hvordan man udformer den, blot vil flytte problemer, skabe forøgede problemer andre steder i de almennyttige byggerier.

Grunden til, at vi er specielt skeptiske over for det, der kommer til at ligge tilbage her, er, hvad den socialdemokratiske ordfører var inde på, det forhold, at omprioriterin-

[Pelle Voigt]

gens omfang langtfra bliver det, der helt klart i den øjeblikkelige situation er behov for, og som regeringen kunne gennemføre uden belastning for statsbudgettet, hvis den havde ønsket at gøre det. Det betyder, at vi må se i øjnene, at vi vil få disse problemer tilbage i folketingssalen én gang til og én gang til, efterhånden som problemerne slår igennem i flere og flere afdelinger.

Vi synes, det er positivt, at der med denne omprioriteringsmodel er fundet en måde at komme disse byggerier til hjælp på, men vi er overbeviste om, at det i den kommende tid bliver nødvendigt at gennemføre flere omprioriteringsrunder. Vi kan se, at med de meget, meget store ophobede problemer, der er i den almennyttige bevægelse, slår dette ganske enkelt ikke til, og vil anvende lejligheden her til endnu en gang at appellere til boligministerens og regeringens sunde økonomiske sans i denne sag ved at pege på det forhold, at hvis man indskrænker ordningen på den måde, der er lagt op til her, så kommer vi blot til ikke særlig meget senere at betale en højere pris, når regningerne bliver skrevet ud, før betales skal der. Spørgsmålet er, om man vil have den omfattende, billigere løsning nu, eller om vi skal ind i en lang serie tilsvarende sager, om man vil reducere dette til det, jeg i flere diskussioner om denne sag har betegnet som en »discountløsning«.

Naturligvis vil SF stemme for det forslag, der ligger her. Det ville være vanvittigt ikke at støtte en omprioritering, der i kroner og øre betyder en forbedring af det almennyttige byggeris truede afdelingers økonomi af størrelsesordenen 500 mill. kr. Det ville også være vanvittigt at gøre det ud fra den argumentation, at de i virkeligheden burde have en milliard. Naturligvis vil vi have så meget som muligt igennem her i folketinget, men det burde dog være muligt med alle de diskussioner, der har været, med de påvisninger, der har været fra Boligselskabernes Landsforening, med de deputationer, med de henvendelser, folketingets boligudvalg har fået i denne sag, i regeringen at få selv de folk, hvis politik nærmest går ud på likvidation af det almennyttige byggeri, til at fatte, at vi denne gang har muligheden for på en billigere og rimeligere måde at lave en ordentlig og varig løsning af disse problemer. Vi får den

tilsyneladende ikke denne gang, men sagen vil vende tilbage til os mindst én gang til.

Det bliver ikke rart til den tid at sige: hvad sagde vi? Men det vil vi blive nødt til at gøre, og så må vi jo se, om ministeren og regeringen er kommet til fornuft til den tid. Man kan jo også håbe, at der til den tid er både en anden minister og en anden regering.

Estrup (RV):

Dette er med en enkelt undtagelse et ganske udmærket og nyttigt lovforslag, sådan som vi også gjorde opmærksom på det ved førstebehandlingen. Det afhjælper en række akutte problemer for almennyttige boligafdelinger og er dermed med til at afværge nogle truende situationer for lejerne, og det sætter et langsigtet arbejde i gang; ikke mindst det sidste lægger vi stor vægt på.

Som det blev sagt ved førstebehandlingen fra radikal side, finder vi ikke, der er behov for at pålægge de almennyttige boligafdelinger en generel afgift med henblik på at finansiere en midlertidig løsning. I den forbindelse finder vi det rimeligt at afvente det langsigtede udvalgsarbejde, i hvert fald ikke at foregribe det. Vi ser ikke noget behov for en fondsdannelse. Derfor sagde vi allerede ved første behandling, at vi måtte stemme imod det, der er blevet kaldt særskatten, og det vil vi følge op i dag.

Det ændringsforslag, der ligger fra socialdemokratisk side, om at udvide omprioriteringsrammen, godt og vel fordoble den, anser jeg for overordentlig farligt ud fra en kapitalmarkedsbetragtning. Det forslag vil i høj grad belaste et af kreditinstitutterne og betyde en finansiel omlægning, som jeg ikke tror vi kan overskue konsekvenserne af for kapitalmarkedet. Derfor vil vi stemme imod det forslag.

Albrechtsen (VS):

Med hensyn til de ændringsforslag, der er stillet, vil jeg sige, at forslaget vedrørende ombygninger kan VS ikke støtte. Som der er gjort rede for det, vil dette forslag betyde en reduktion af byggekvoten på knap 200 lejligheder i forbindelse med, at man øger rammen for ombygning af ledige lejligheder m.v.

Vi mener ikke, det skal være en betingelse for løsningen af byggeriernes problemer, at

[Albrechtsen]

afdelingerne skal forpligte sig til at gå ind i sådanne ombygningsprojekter. Det kan muligvis være en rigtig ting i nogle enkelte tilfælde, men generelt er det forkert at lægge op til, at gode familieejligheder skal ombygges. I stedet for skulle man sikre en husleje, så børnefamilierne fik mulighed for at bruge de gode familieejligheder.

Så er der et ændringsforslag, socialdemokratiet har stillet, om en forhøjelse af beløbsrammen. Det går ind på det helt centrale i dette forslag, nemlig at der er tale om en lappeløsning, at der er tale om en ordning, som betyder, at en lang række byggerier vil få en delvis løsning, måske en delvis omprioritering kombineret med betydelige huslejstigninger, eller alternativt, at en lang række byggerier vil blive ladt i stikken. Det betyder altså sammenlagt, at de problemer, der er, og som man nu laver en midlertidig lappeordning for, vil vende tilbage. På samme måde som ved de ordninger, der er lavet tidligere for de kriseramte byggerier, vil problemerne vende tilbage i form af yderligere offentlige udgifter og yderligere huslejstigninger for beboerne.

Det er så meget desto mere beklageligt, som den ramme på 4,3 mia kr., BL har foreslået og beregnet som nødvendig, kunne gennemføres ikke alene uden offentlige udgifter, men endda med den konsekvens, at der ville blive yderligere offentlige besparelser. Samtidig beslaglægger man 75 mill. kr. af Landbyggefondens frie midler, der skulle have været brugt til gode og nyttige formål inden for den almennyttige sektor, og så tager man de 775 boliger af byggekvaliteten, som også skal gå ind i denne fond. Det er helt uacceptabelt, at en byggekvalitet, regeringen i forvejen har fået nedskåret og har planer om at nedskære yderligere, i forbindelse med dette skal holde for. Derfor må man sige, at det er og bliver dybt beklageligt, at det radikale venstre ikke har kunnet gå med til det socialdemokratiske forslag om at udvide rammen. Det er dybt beklageligt.

Det er også dybt beklageligt, at de radikale ikke har været til at formå til i det mindste at give løfte om, at disse drastiske reduktioner af byggekvaliteten dog kunne blive hentet ind, når folketinget i efteråret skal behandle lov om boligbyggeri og den samlede kvota for 1986. Det hele havde været lidt nemmere at bære, hvis de radikale i det mindste havde

tilkendegivet, at den fortsatte udhuling af byggekvaliteten, regeringen har planlagt, og som bliver yderligere forværret ved dette, til efteråret ville blive bremset. En radikal tilkendegivelse på dette punkt har vi endnu ikke fået, og det kan kun give anledning til den allerstørste bekymring.

Ændringsforslaget om særskatten støtter VS naturligvis varmt. Den positive ting, der er at sige om det, der sker her ved andenbehandlingen, er, at der er et flertal, der er i stand til at gennemføre, at denne særskat ikke kommer igennem.

Vi har hørt nogle forlydender om, at regeringen skulle være nået til det punkt, hvor den ikke engang vil være med til at gennemføre sit eget forslag, på trods af at det er genomsyret af den lejerfjendske tankegang, regeringen i øvrigt har. Vi har hørt presseforlydender om, at regeringspartierne kunne finde på at stemme imod deres eget forslag. Jeg ved ikke, om det er rigtigt, at noget sådant skulle kunne ske. Det ville naturligvis ikke være til at leve med, hvis denne regering fik bragt situationen derhen, at der overhovedet ingen lovgivning eller overhovedet ingen ordninger eller noget som helst andet var for det kriseramte almennyttige byggeri.

Jeg ved ikke, om ministeren kan give oplysninger om de forlydender, der har været. Det ville være rigtigt og rimeligt at informere folketinget om det her under andenbehandlingen, således at partierne kan tage bestik af, med hvilken grad af konsekvens det borgerlige stormløb mod det almennyttige byggeri og dets beboere skal føres nu og i den kommende tid. Det ville være rart at få det afklaret inden tredjebehandlingen af dette lovforslag i hvert fald.

Boligministeren (Bollmann):

Jeg synes nok, det er en fantastisk påstand, når det siges herfra, at et forslag, der er med til at hjælpe, jeg ved ikke hvor mange afdelinger inden for den almennyttige sektor, er genomsyret af den borgerlige regerings modvilje mod den almennyttige boligsektor. Jeg synes, at bemærkningen må stå for hr. Albrechtsens egen regning. Jeg ønsker ikke at give nogen kommentarer til det. Både i bemærkningerne til lovforslaget og ved førstebehandlingen har jeg understreget sammenhængen mellem de tre elementer, der er i

[Boligministeren]

forslaget. For det første omprioriteringen og den direkte støtte. For det andet den særlige boligfond og for det tredje et udvalgsarbejde, der skulle se på den almennyttige sektors fremtid.

Med de indstillinger, der gives udtryk for i betænkningen, må jeg med beklagelse se, at denne sammenhæng er brudt, netop fordi kapitel 4 om den særlige fond foreslås fjernet af et flertal i boligudvalget. Jeg vil gerne sige, at det er klart, at de resterende dele af forslaget kan fungere uden boligfonden. Når vi foreslog boligfonden, var det for at have et sikkerhedsnet. Vi har hele tiden sagt, at der kunne opstå problemer undervejs, og derfor synes vi, at det var en god idé. Det er klart, at de, der nu fjerner fonden, må påtage sig ansvaret for, at nogle afdelinger kan komme ud i en sådan situation.

Regeringen har ikke fundet det forsvarligt at gå længere end de 2 mia kr. Det har partierne vidst hele tiden. Når SF og andre i den forbindelse taler om halve løsninger eller discountløsninger, så mener jeg, at man kun har sig selv at takke for det, for man kunne bare have stemt for forslaget i dets helhed.

Jeg skal ikke kommentere alle de bemærkninger, der er i betænkningen fra socialdemokratiet. Der er egentlig ikke meget nyt eller meget overraskende i dem.

Det fremgår, at man ikke er særlig henrykt for, at der i forbindelse med den direkte støtte skal ske modregning inden for den almennyttige kvota. Her kan jeg kun gentage, hvad jeg har sagt ved tidligere lejligheder og ved lignende operationer, at vi har brugt den metode, at vi modregnede; det er også noget, man har vidst hele tiden. Jeg må bare konstatere, at med de bemærkninger, der er faldet, eller måske snarere: med dem, der ikke er faldet, er der fortsat et flertal i folketinget for den del af regeringens forslag, for, at der sker modregning.

Må jeg trods alt sige tak for en meget hurtig og velvillig behandling. Det betyder, at forslaget kan vedtages, inden folketinget slutter sin samling, og at beboerne i de berørte afdelinger dermed kan øjne en løsning på de meget alvorlige problemer, nogle af dem har.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Ministeren vil ikke diskutere mine udtalelser om, at dette er gennemsyret af den borgerlige regerings modvilje mod en bestemt befolkningsgruppe, nemlig de lejere, der bor i det kriseramte almennyttige byggeri.

Således forholder det sig, når det er således, at man på baggrund af det materiale, der lå, kunne have lavet en lov, der betød en tilbundsgående løsning af problemerne ved en ramme på 4,3 mia kr. Man har intet svar kunnet give på, hvorfor det ikke skulle være muligt at lave en ramme på 4,3 mia kr. Ministeren har ikke i sine besvarelser været i stand til på nogen måde at sandsynliggøre, at det skulle være nødvendigt at begrænse rammen til 2 mia kr.

Hertil kommer, at hvis man havde brugt det udspil, der lå til grund, de 4,3 mia kr., kunne man have undgået, uden at give statsfinanserne nogen ekstra belastning, disse beslaglæggelser af midler i Landsbyggefonden og undgået denne nedskæring på 775 boliger af den almennyttige byggekvote. Disse ting hænger sammen med det felttog, der ligger i forslaget til lov om boligbyggeri, hvori de store planer om kvotanedskæringer ligger. Det skal ses i sammenhæng med dette.

Det er dette, jeg mener, når jeg siger, at det er gennemsyret af den borgerlige tankegang, som går ud på at tage fra bl.a. lejerne for at dele ud til de bedrestillede i dette samfund og lave en gennemgribende borgerlig omfordeling. Det er i denne sammenhæng, min udtalelse skal ses.

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Jeg lagde mærke til, at ministeren sagde, at loven kan fungere uden fonden. Den bemærkning er jeg glad for. Men så forstår jeg ikke, hvorfor ministeren absolut skal have med, at de partier, der stemmer fonden ud, altså særskatten, må påtage sig ansvaret. Vi har tydeligt gjort opmærksom på, at hvis ministeren ville være med til at udvide rammen, er der også muligheder for at løse problemerne uden fond. Derfor synes jeg, at den bemærkning kunne vi godt have været foruden.

Jeg har ikke fået svar på mit spørgsmål: hvorfor kan man ikke lave en ramme? Der bliver måske ikke brug for den, men muligheden kunne jo stå åben.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§ 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 57 stemte for, 61 imod.

§§ 2-11
vedtoges uden afstemning.

§§ 12-14
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 om, at §§ 12-14 udgår, var hermed vedtaget.

§§ 15 og 16, ændringsforslag nr. 4, § 17, således ændret, ændringsforslag nr. 5 om indsættelse af en ny paragraf, §§ 18-20 og ændringsforslag nr. 1 angående titlen vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Arbejdsmarkedsudvalget (24/5 85):

Udtræder: Gammelgaard (KF)
Nyt medl.: Henning Andersen (KF)
Udtræder: Henning Andersen (KF)
Ny stedf.: Gammelgaard (KF)

Det politisk-økonomiske udvalg (28/5 85):

Udtræder: Ole Henriksen (SF)
Nyt medl.: Gert Petersen (SF)

Arbejdsmarkedsudvalget (28/5 85):

Udtræder: Steffensen (KrF)
Nyt medl.: Kofod-Svendson (KrF)

Landbrugs- og fiskeriudvalget (28/5 85):

Udtræder: Svend Heiselberg (V)
Ny stedf.: Sønderby (V)

Socialudvalget (28/5 85):

Udtræder: Torben Lund (S)
Nyt medl.: Jytte Hilden (S)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 29. maj 1985, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 19.05
